

بررسی تاثیر تجارت جهانی بر عملکرد زیست محیطی کشورهای عضو اوپک

زینب رحیمی داربید

سید حسین سجادی فر

اعظم محمد باقری

چکیده

مطالعات انجام شده در زمینه‌ی وجود رابطه بین کیفیت محیط زیست و رشد اقتصادی یک رابطه‌ی U شکل وارونه میان کیفیت زیست محیطی و رشد اقتصادی را پیشنهاد می‌نمایند که به منحنی زیست محیطی کوزنتس معروف است. در پژوهش حاضر به بررسی رابطه‌ی بین انتشار کربن دی اکسید، رشد اقتصادی، ساختار صنعتی و تجارت باز در طی دوره‌ی زمانی ۱۹۸۴ الی ۲۰۱۳ برای کشورهای عضو اوپک به استثنای قطر پرداخته است. فرضیه‌ی منحنی زیست محیطی کوزنتس برای این مطالعه پذیرفته شده است. طبق نتایج حاصل از تخمین مدل، با تجارت باز تولید ناخالص داخلی سرانه، تجارت باز و ساختار صنعتی دارای علامت مثبت می‌باشند و همه‌ی ضرایب به استثنای شاخص باز بودن تجاری، دارای اثر معنی‌داری بر انتشار سرانه‌ی کربن دی اکسید می‌باشند.

همچنین مجذور تولید ناخالص داخلی سرانه دارای علامت منفی و ضریب معنی‌داری بر انتشار سرانه‌ی کربن دی اکسید می‌باشد و در مجموع فرضیه‌ی منحنی زیست محیطی کوزنتس برای پژوهش پذیرفته شده است. طبق آزمون علیت گرنجر به بررسی وجود روابط کوتاه و بلند مدت بین متغیرها پرداخته شده است. نتایج در کوتاه مدت حاکی از وجود روابط یک طرفه‌ی ساختار صنعتی با تولید ناخالص داخلی و مجذور تولید ناخالص داخلی و همچنین رابطه‌ی یک طرفه‌ی شاخص باز بودن تجاری با تولید ناخالص داخلی می‌باشند. همچنین در بلند مدت مشاهده می‌شود که علیت بین متغیرها از میزان انتشار کربن دی اکسید، ساختار صنعتی، مصرف انرژی و شاخص تجارت باز به سمت تولید ناخالص داخلی می‌باشد.

کلید واژه: انرژی، منحنی زیست محیطی کوزنتس، آزاد سازی تجاری و رشد اقتصادی